

Defensors dels costums catalans pengen el caganer al balcó

Amb l'acció, es vol que el personatge del pessebre desbanqui el Pare Noel. Ja han decorat façanes de Castelló i Figueres amb figures amb el cul a l'aire

CASTELLÓ D'EMPÚRIES

MAIRENA RIVAS

La proliferació de Santa Claus penjats de finestres i balcons com a elements decoratius de les festes de Nadal ha fet reaccionar els grans defensors de les figures pròpies del Nadal català i, per aquesta raó, hi ha qui ha decidit posar el caganer com a ornamentació principal a la façana de casa seva. Un grup d'empordanesos i empordaneses ha llançat la idea de col·locar aquest personatge tan popular dels pessebres catalans com a substitutiu més idoni dels pares noels que tan famosos s'han fet els últims anys. I és que, d'uns anys cap aquí, s'han convertit en l'atracció principal de molts carrers de pobles i ciutats. Els qui veuen un caganer pujant per la paret d'algun edifici de la comarca heu de saber que correspon a "un senyal de protesta per la massiva presència de pares noels a les llars catalanes", tal com explica una de les persones que s'han sumat a aquesta iniciativa (s'estimen més no dir el seu nom, perquè consideren que l'acció és l'important i no ells). "És una mica afegex la mateixa persona—un punt de reflexió sobre la consumició no pensada. Comprem el que ens ofereixen sense pensar quin significat té i quines conseqüències porta."

Per fer més efectiva la seva denúncia, aquest grup d'empordanesos i empordaneses, entre els quals hi ha, ara per ara, veïns de Castelló d'Empúries i també de Figueres, han volgut utilitzar una figura "molt nostra" com és el caganer i afirmen que confien que la seva imatge servirà per fer una reflexió a l'entorn del consumisme desenfrenat. "No sabem la sort que tenim de tenir una cultura i uns personatges emblemàtics propis. I, malgrat tot, caiem en el consumisme utilitzant personatges subtilment imitats", han dit.

Aquests defensors de les tradicions catalanes tenen la ferma intenció que se'ls copii la idea i que cada vegada hi hagi més gent que empiri el

caganer per decorar les finestres i els balcons dels seus edificis. "No ens importaria que es comercialitzés aquesta figura, així podríem estendre a totes les llars un nou element de l'ornamentació nadalenca", han explicat els qui ja tenen penjat a la façana de casa seva un caganer. Ells no l'han comprat en cap botiga, sinó que se l'han fabricat de manera casolana, amb material que han trobat per casa. "Fins i tot una nina grossa com una *Rosaura* pot servir per convertir-la en caganer", han explicat. Les característiques principals d'aquest personatge són: camisa clara, pantalons foscos, faixa i barretina.

Qui és qui

Però, qui és el caganer? És, sens dubte, la gran estrella del Nadal català. Es tracta d'una figura que es va fer popular en els pessebres vuitcentistes. Amb la seva acció, els caganers enriqueixen la terra i proporcionaven prosperitat per a l'any següent. L'home ajupit amb el cul a l'aire fent les seves necessitats és, per tradició, un pastoret amb barretina, però cada vegada més el representen personatges destacats de la política i del món de la cultura i l'esport i també representants d'oficis i professions com bombers, policies, capellans i monges. És curiós el fet que fins i tot s'han dissenyat pares noels caganers.

I qui és el Pare Noel? Tot i que la seva llegenda és antiga i procedeix en gran part de la història de Sant Nicolau, la imatge familiar de Santa Claus, amb el trineu, els rens i les bosses amb regals és una invenció dels Estats Units. Fins que l'escriptor Clement Moore el va imaginar en un trineu conduït per vuit rens, el Pare Noel repartia els regals a peu o muntat a cavall. Va ser la Coca-Cola que el 1931 va encarregar un nou disseny del Pare Noel per a la seva campanya nadalenca. I aquell disseny ha perdurat fins al dia d'avui.

La figura del caganer l'estan utilitzant alguns catalans per col·locar-la a finestres i balcons en el lloc dels pares noels que tant proliferen

Malgrat la bona intenció dels defensors de les tradicions catalanes, el Pare Noel té una presència molt més evident als carrers de la comarca